

И без да сме виртуози, българските ни сърца разпознават още първите звуци, дошли от меха на гайдата; и без да сме изтъкнати парфюмеристи, безпогрешно можем да разпознаем аромата на скъпоструващата розова есенция, направена от цъфнали край Казанлък масиви; и без да сме активни спортисти, на Олимпиадата в Токио през 2021, затаихме дъх, гледайки съчетанията на „златните ни момичета“... Не опитваме (и не можем) да сме добри във всичко, но искрено се гордеем с българските си корени и с хората, създаващи успехи, окрилени от българския трибагреник.

Нургюл Салимова – българската царица на световния шах

Така, през изминалия август, без да сме гросмайстори, с вълнение и трепет следихме движението на черно-белите фигури по конкретна шахматна дъска. Дъска, от едната страна на която седеше българка. Нашата Нургюл Салимова, която бе обещала на себе си да постави обратно България върху картата на световния шах. И успя!

20-годишната Нургюл е родена в българското село Крепча, област Търговище. Край шахматната дъска застава „като на игра“, когато е едва 4-годишна. Привлечена от интересните фигури, се заема да ги подрежда по квадратните полета на дървената дъска. С всеки следващ ден, става все по-добра, не само в подреждането, но и в движението по игралното поле, а нейният пръв съперник е собственият ѝ дядо – един от най-известните състезатели в кореспондентския шах – Салим Ибрямов.

Скоро след като се научава умело да движи фигурите по шахматната дъска, Нургюл вече не се задоволява да играе само с роднините си, и когато е само на 5 години и 9 месеца става републиканска шампионка, при това с 6 победи от 6 партии.

Дори правейки първите си стъпки в „истинския“ шах, детето-чудо изненадва всички не само с бързата си и уверена игра, но и с това колко

спокойна и съсредоточена е по време на състезания, въпреки крехката си възраст.

Годините минават, Нургюл расте, нараства и броят на нейните постижения. През 2011 г. тя става европейска шампионка при момичета.

четата до 8 г., четири години по-късно, през 2015 г., печели и световната титла до 12 г. в Порто Карас (Гърция). И понеже всичко това не ѝ се струва достатъчно, през 2018 г. покрива норма за международен гросмайстор при мъжете.

Шах се печели и с пешка

Макар конят да остава любимата фигура, Нургюл споделя, че съвсем не намира за безполезни и пешките. За най-малките фигури тя твърди, че в добра комбинация имат силата да пазят успешно царя.

С вярата, че може да спечели с всяка една фигура, Нургюл застава срещу сериозна конкуренция, по време на Световната купа по шахмат за жени в Баку, Азербайджан. Изправяйки се срещу едни от най-добрите шахматистки от ЮАР, Полша, Индия, Украйна, Индонезия и Русия, Салимова ни накара да се чувстваме истински горди, че на подобен световен шампионат се защитава достойно името на България.

Последната битка на Нургюл с Александра Горячкина ни държи дълго в напрежение, почти не дишащи пред екраните. След отдадена и трудна игра, царят на нашето момиче се оказа в плен, но това съвсем не беше равнозначно на провал, напротив, Нургюл успя да гравира името си като вицешампион в световния шах.

Напред и все напред

И преди, и след Световната купа, Нургюл говори с една и съща любов за шаха, дори го нарича „моята голяма

любов“, споделяйки, че се чувства изключително щастлива, когато застане пред шахматната дъска. Съперниците ѝ не я плашат, вдъхновяват я да бъде още по-устремена и целенасочена. Не крие обаче и че понася тежко загубите. Не липсват моментите, в които след загуба дава воля на емоциите си, но после се събира, подрежда фигурите на дъската и е готова за следващото предизвикателство, защото така правят професионалистите.

Финалът в Баку ѝ даде възможността да влезе и в топ 8 за Турнира на претендентките за световната титла, който ще се проведе през април 2024 г. в Торонто, Канада. А до тогава – тя ще продължи да тренира и да подрежда всеки път с еднаква жар и внимание фигурите, ние пък ще продължим да ѝ се възхищаваме и да вярваме в нея и успехите. Защото българският шах е жив и си има своята Царица. А най-доброто предстои...

Успех, Нургул!

11. ROČNÍK SOUTĚŽE VÍCEJAZYČNOST JE BOHATSTVÍ

Vyhlášení a podmínky v roce 2023

Co je Vícejazyčnost je bohatství?

Vícejazyčnost je bohatství je výtvarná soutěž pro děti a mládež na podporu výuky jazyků a seznámení se s různými kulturami.

V čem soutěž spočívá?

Na začátku čtou soutěžící přibýhy ve svém druhém či cizím jazyce. Děti – cizinci, které se češtinu teprve učí, mohou naopak číst i v češtině. Následně mají soutěžící vytvořit výtvarné dílo k přečtenému textu. Děti mohou vytvořit obraz, ilustraci, plakát, komiks, leporelo, vlastní knížku či 3D výtvar na motivy přečteného díla. Technika ani rozměr nejsou omezené, při tvorbě se mohou používat i různé digitální nástroje. Pokud soutěžící zakomponuje texty v cizím jazyce do soutěžního díla, je kladně hodnocen. Samotné texty však nejsou přijímány. Pomoc ze strany rodičů nebo učitelů je vítána. Dospisy, fotografie či videa s popisem a svědectvím o tom, jak práce vznikaly, mohou pomoci k lepšímu umístění soutěžních prací. Soutěžít mohou jednotlivci i větší kolektivní (skupiny či třídy). Používání více jazyků a spolupráce v tílde jsou rovněž kladně hodnoceny.

Soutěžní kategorie

- jednotlivci od 4 do 8 let
- jednotlivci od 9 do 13 let
- jednotlivci od 14 do 18 let
- kolektivní práce – malé děti
- kolektivní práce – starší děti
- kolektivní práce – mládež
- Pedagogové – „Patron vícejazyčnosti“ – za inovační spolupráci na soutěži
- Skoly – za nejlepší spolupráci na soutěži
- Zvláštní kategorie pro ukrajinské a další dětské uprchlíky (můžou zde soutěžít jednotlivci a dvojice uprchlíků/české dítě nebo školní kolektivní tvořené uprchlíky či smíšené).

Témata v roce 2023

Hlavním tématem jsou „**Symboly a tradice národů**“. Téma je velmi široké. Zahmje jak státní symboly, tak i další věci, které jsou tradiční pro daný národ. Například, Čechy symbolizuje státní vlajka a znak, trikolora a hymna. Dále jedno zvíře – a to lev a strom – lípa. Ale i mnoho dalších věcí – např. různá národní jídla a nápoje, významné osobnosti, národní kroje a folklor, hrdinové z filmů a knížek, jako jsou Krteček či Svejč, kulturní a historické památky, hlavní město Praha, tradiční výrobky... Při práci je důležité dodržet spjtitost. Například, pokud má účastník jako druhý jazyk slovenštinu, je dobré číst v slovenštině o slovenských symbolech a na námět přečteného vytvořit výtvarné dílo. Pokud jde o soutěžní skupinu, která tvoří společně, je možné v jedné práci představit symboly více národů. Při samotné tvorbě zvažte též používání přírodních a recyklovaných materiálů (není podmínkou). Můžete se inspirovat i tradičními výtvarnými či řemeslnými technikami. Doporučujeme nečíst pouze texty encyklopedického charakteru, ale zapátrat i po dílech krásné literatury, která se tématem zabývají. Budeme rádi, pokud budete čerpat z časopisu Kamarádi (např. vydání 3/2022 a 2/2023 jsou zaměřena na zvířata a rostliny národů), vše je on-line na www.kamaradi.eu.

Zvláštní téma pro kategorii ukrajinských dětí připadné dalších dětských uprchlíků je „**Praha – starobylá a moderní**“. V této kategorii budou děti číst a psát v českém jazyce. K seznámení se s Prahou mohou používat mimo jiné i naše vzdělávací materiály na toto téma. Čeští spolužáci budou fungovat jako mentoři a budou ukrajinským spolužákům v soutěži pomáhat, a to hlavně s češtinou.

Možná jsou i **jakákoliv další témata**, budou-li dodrženy ostatní podmínky soutěže.

Podmínky účasti

- Soutěže se mohou zúčastnit děti a mládež ve věku od 4 do 18 let.
  - Technika: bez omezení die vlastního výběru
  - Formát: bez omezení
  - Jsou přijímány nejvýše 2 práce jednoho autora.
  - Jsou přijímány originály prací, kvalitní kopie i elektronické verze (ve vysokém rozlišení).
- Účastí v soutěži každý účastník souhlasí s tím, že si pořadatel soutěže vyhrazuje právo na využití zaslaných prací pro nekomerční účely a pro jejich reprodukce v tisku. Zaslané práce se nevracejí.

Přihlašování a identifikace děl

Pro účast v soutěži je nutné vyplnit přihlášku a identifikační údaje k soutěžním pracím.

Přihláška: z důvodu GDPR použijte **vyhradně** elektronický formulář na www.kamaradi.eu (v sekci soutěž). Postupujte podle pokynů ve formuláři. **Identifikace:** na každé práci zaslané poštou musí být přilepen štítek s identifikačními informacemi uvedenými tiskacím písmem. Pokud nám posíláte dokumentaci, jak dílo vznikalo, prosíme, aby byla v jedné záložce s prací. V případě on-line nahrání prací postupujte podle pokynů na našich webových stránkách. V případě zaslání e-mailem uveďte údaje ve e-mailu. V jednom e-mailu pošlete práce nejvýše jednoho soutěžícího (dítěte či kolektivní).

Identifikační údaje, které musí být uvedeny u každé práce:

- v případě prací jednotlivců: jméno a příjmení dítěte; věk a pohlaví dítěte; druhý jazyk dítěte;
  - v případě kolektivních prací: označení skupiny (např. třída 5. B), počet dětí, použité jazyky, věkové rozpětí;
  - název školy, školky či organizace, za kterou dítě soutěží.
- Můžete využít identifikační štítky ke stažení na www.kamaradi.eu ve formátu PDF.

GDPR – Ochrana osobních údajů

Pokud soutěžíci přihlašuje učitel, vyžadujeme **Potvrzení o dispoziční souhlas se zpracováním osobních údajů.**

V případě, že soutěžícího přihlašuje jeho rodič, vyžadujeme **Udělení souhlasu se zpracováním osobních údajů.**

Obojí je součástí elektronické přihlášky. Více se dočtete na www.kamaradi.eu – pod záložkou Soutěž.

Zasílání prací

- nedoporučené poštou či osobně: **Spolek Zaedno, Dům národnostních menšin – Praha, Vocelova 602/3, 120 00 Praha 2;**
- elektronicky: nahrání na www.kamaradi.eu (v sekci soutěž) či e-mailem kamaradi@zaedno.org. Neposílejte přílohy větší než 10 MB – využijte některou on-line zasilkovou službu.

Harmonogram soutěže

- **Uzávěrka 11. ročníku: 20. 10. 2023.**
- Práce jsou přijímány od 1. 9. do 20. 10. 2023.
- 29. 10. 2023 – zveřejnění výsledků soutěže na www.kamaradi.eu.
- 10. 11. 2023 – slavnostní předání cen + „Speak dating – junior“ v Praze
- Listopad 2023 – výstava oceněných prací.

Ocenění v každé kategorii

Nejlepší účastníci dostanou diplomy a věcné ceny. Vybrané třídy vyhrávají účast na „Speak dating – junior“ (program a občerstvení). Ocenění „Patron vícejazyčnosti“ zahrmuje exkurze do evropských institucí v Bruselu. **Cestovní náklady na slavnostní předání cen nehradíme.**

Pořadatel

Projekt Kamarádi, jehož součástí je časopis Kamarádi a dětská soutěž Vícejazyčnost je bohatství, organizuje Spolek Zaedno (www.zaedno.org). Projekt je financně podpořen Magistrátem hl. m. Prahy a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Projekt dále podporuje mnoho institucí, firem, škol a knihoven.

